

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

w sprawie M. B. (B.)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 22 stycznia 2020 r.,
wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania karnego zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 22 września 2005 r.,
sygn. akt II AKa (...),
utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w K.
z dnia 17 stycznia 2005 r., sygn. akt XVI K (...)

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić wniosek o wznowienie postępowania;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata P. S. ,
Kancelaria Adwokacka w W., kwotę 442,80 zł (czterysta
czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy), w tym 23 %
podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną
udzieloną skazanemu z urzędu w postaci sporządzenia i
podpisania wniosku o wznowienie postępowania;**
- 3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów postępowania w
przedmiocie wznowienia postępowania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2005 r., sygn. akt XVI K (...), Sąd Okręgowy w K. uznał oskarżonego M. B. za winnego popełnienia czynu z art. 148 § 2 pkt 1 k.k., za co wymierzył mu karę 25 lat pozbawienia wolności oraz czynu z art. 280 § 1 k.k.

w zw. z art. 158 § 2 k.k. i art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za co wymierzył mu karę 8 lat pozbawienia wolności. Sąd I instancji wymierzył oskarżonemu karę łączną 25 lat pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 22 września 2005 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji.

Kasację wywiedzioną od wyroku Sądu odwoławczego przez obrońcę skazanego, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 7 listopada 2006 r., sygn. akt IV KK 50/06, oddalił jako oczywiście bezzasadną.

W dniu 24 lipca 2019 r. do Sądu Najwyższego wpłynął, przekazany przez Sąd Apelacyjny w (...), osobisty wniosek skazanego M. B. o wznowienie postępowania karnego zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 22 września 2005 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 17 stycznia 2005 r., sygn. akt XVI K (...), mocą którego został on skazany za czyn z art. 148 § 2 pkt 1 k.k., wraz z wnioskiem skazanego o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu w celu sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania w przedmiotowej sprawie.

Zarządzeniem z dnia 5 września 2019 r. wyznaczono skazanemu obrońcę z urzędu, w celu zbadania akt sprawy Sądu Okręgowego w K. , sygn. akt XVI K (...), pod kątem istnienia przesłanek do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania, zakreślając mu 30-dniowy termin do złożenia wniosku o wznowienie postępowania albo informacji o braku podstaw do jego wznowienia, wraz z opinią.

W dniu 23 października 2019 r. (data nadania pisma w placówce pocztowej) obrońca skazanego złożył wniosek o wznowienie postępowania na korzyść skazanego. Jako podstawę wniosku powołał treść art. 540 § 2 k.p.k. oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 kwietnia 2009 r., sygn. akt P 11/08, w którym Trybunał uznał, że „art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego i ustawy - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 163, poz. 1363) jest niezgodny z art. 118 ust. 1 i art. 119 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez to, że został uchwalony przez Sejm bez dochowania trybu wymaganego do jego wydania”, czego konsekwencją było faktyczne wyeliminowanie, z dniem 23 kwietnia 2009 r., z porządku prawnego

art. 148 § 2 k.k. w brzmieniu nadanym mu przez wskazaną powyżej ustawę nowelizującą.

Nadto, obrońca wniósł o zasądzenie wynagrodzenia za obronę z urzędu oraz o zwolnienie skazanego od kosztów postępowania wznowieniowego, z uwagi na brak możliwości ich poniesienia przez M. B. .

W odpowiedzi na wniosek o wznowienie, pismem z 13 grudnia 2019 r., Prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Wniosek obrońcy skazanego nie zasługiwał na uwzględnienie. Wbrew szerokiej argumentacji, przytoczonej przez obrońcę skazanego w piśmie inicjującym niniejsze postępowanie, nie zaistniały przesłanki, które w realiach tej konkretnej sprawy, uzasadniałyby wznowienie postępowania.

Zgodnie z art. 540 § 2 zd. 1 k.p.k. postępowanie wznowia się na korzyść strony, jeżeli Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą przepisu prawnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

Podstawy wznowienia obrońca skazanego upatrywał w orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 kwietnia 2009 r., sygn. akt P 11/08, w którym to Trybunał uznał, że „art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego i ustawy - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 163, poz. 1363) jest niezgodny z art. 118 ust. 1 i art. 119 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez to, że został uchwalony przez Sejm bez dochowania trybu wymaganego do jego wydania”. Orzeczenie to w ocenie obrońcy powodowało konieczność wznowienia postępowania w sprawie karnej zakończonej wobec M. B. prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 22 września 2005 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 17 stycznia 2005 r., sygn. akt XVI K (...), mocą którego został on skazany za czyn z art. 148 § 2 pkt 1 k.k. na karę 25 lat pozbawienia wolności.

Wobec powyższego, należy przede wszystkim przypomnieć, że do dnia 26 września 2005 r. stypizowane w art. 148 § 2 k.k. zabójstwa zagrożone były karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż 12 lat, karą 25 lat pozbawienia

wolności albo karą dożywotniego pozbawienia wolności. W dniu 26 września 2005 r. weszła w życie ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny (...), która w art. 1 pkt 15, nadając art. 148 § 2 k.k. nowe brzmienie, przewidywała w zakresie sankcji jedynie dwie kary - karę 25 lat pozbawienia wolności albo karę dożywotniego pozbawienia wolności. W takim brzmieniu obowiązywał ten przepis do dnia wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 kwietnia 2009 r., tj. do dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz. U. Nr 63, poz. 533), kiedy to utracił on w tym zakresie moc obowiązującą.

W realiach niniejszej sprawy wskazany wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie mógł jednak znaleźć zastosowania albowiem zapadłe w sprawie skazanego orzeczenia nie były ukształtowane na podstawie przepisu uznanego przez Trybunał za niekonstytucyjny. M. B. został skazany za czyn popełniony w maju 2003 r., a skazujące go wyroki zapadły odpowiednio w dniu 17 stycznia 2005 r. (wyrok Sądu I instancji) oraz w dniu 22 września 2005 r. (wyrok Sądu odwoławczego). Zakwestionowany przepis art. 148 § 2 k.k. obowiązywał tymczasem od 26 września 2005 r. Nie ulega zatem wątpliwości, że art. 148 § 2 k.k. w brzmieniu nadanym temu przepisowi przez art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r., który w następstwie powołanego wyżej orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego został uznany za niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej i derogowany z obowiązującego porządku prawnego, nie obowiązywał ani w chwili popełnienia przez skazanego przypisanej mu zbrodni, ani orzekania o jego odpowiedzialności karnej przez Sądy obu instancji. To z kolei oznacza, że zarówno wyroki Sądu I, jak i Sądu II instancji zostały wydane na podstawie art. 148 § 2 k.k., którego brzmienie nie zostało uznane za niekonstytucyjne, to jest nie zostało objęte zakresem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 kwietnia 2009 r., sygn. akt P 11/08. Skazując M. B. za czyn z art. 148 § 2 pkt 1 k.k. Sądy obu instancji nie były ograniczone w wyborze sankcji karnej jedynie do kary 25 lat pozbawienia wolności albo dożywotniego pozbawienia wolności, ale miały również możliwość wymierzenia za przypisane skazanemu przestępstwo kary pozbawienia wolności w rozmiarze od 12 do 15 lat.

Z powodów wskazanych wyżej za oczywiście bezzasadne uznać należy zawarte w uzasadnieniu wniosku dodatkowe zarzuty wskazujące na naruszenie art.

439 § 1 pkt. 5 i 7 k.p.k., mające polegać na wymierzeniu skazanemu kary nieznanej ustawie przez to, że jest to kara wyeliminowana wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Skoro, jak wykazano wyżej, orzeczona w niniejszej sprawie kara nie została wydana na podstawie przepisu uznanego następnie za niekonstytucyjny, to w sposób oczywisty nie można mówić w tym zakresie o stosowaniu kary nieznanej ustawie. Kara 25 lat pozbawienia wolności przewidziana jest wprost w art. 32 pkt. 5 k.k., a granice wymiaru kary w sprawie skazanego określał art. 148 § 2 k.k., przewidując możliwość wymierzenia kary pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż 12 lat, kary 25 lat pozbawienia wolności albo kary dożywotniego pozbawienia wolności.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzając brak podstaw do wznowienia postępowania w sprawie, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

Ze względu na powody, które zdecydowały o wyznaczeniu wnioskodawcy obrońcy z urzędu, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono go od ponoszenia kosztów postępowania wznowieniowego. O wynagrodzeniu obrońcy z urzędu – adw. P. S. - Kancelaria Adwokacka w W. , za sporządzenie i wniesienie wniosku o wznowienie postępowania, orzeczono natomiast na podstawie § 17 ust. 4 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.18 j.t.).

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.